

FĂCĂLIA

PERIODIC AL BISERICII ORTODOXE ROMÂNE DIN ALIBUNAR • ANUL VI • NUMĂRUL 8 • DECEMBRIE 2001

CERUL ȘI PĂMÂNTUL ÎN CÂNTEC RĂSUNĂ

Ea dintr-un izvor nescat de mângâiere, speranță și bucurii sfinte ne împărtășim an de an la sărbătoarea Nașterii Domnului. Actul divin din Bethleemul Iudeii se actualizează în fiecare biserică, în fiecare familie, în fiecare suflet. La nici o altă sărbătoare nu ne simțim mai apropiată unii de alții: tineri sau bătrâni, bogăți sau săraci. Această atmosferă încărcată de bunătate și dragoste își are izvorul în lumina harului lui Iisus Hristos răsărită cu prilejul nașterii Sale din Sfânta Fecioară. Atunci Dumnezeu a coborât pe pământ, pentru ca pământul să-l prefacă în cer și pe noi să ne aducă în starea cea dintâi. Nașterea Domnului marchează începutul Împărației lui Dumnezeu precum în cer așa și pe pământ. Este momentul restabilirii armoniei paradisiace care a fost pierdută prin cădere în păcat a primilor oameni. Această armonie constă în împăcarea omului cu Dumnezeu, dar în același timp și în împăcarea omului cu semenii lui. Prin întruparea Fiului lui Dumnezeu, este redată oamenilor demnitatea de fi ai părintelui Cereș, fiind restabilită legătura frâtească dintre oameni. Este darul cel mai prețios oferit de Dumnezeu oamenilor în mod gratuit: „Căci Dumnezeu așa a iubit lumea, încât pe Fiul Său Unul-Născut L-a dat ca oricine crede în El să nu piară, ci să aiă viață veșnică” (Ev.Ioan 3, 16).

Cetele de îngerî inteleagând minunea Întrupării Fiului lui Dumnezeu, lansează mesajul divin: „Mărire intru cei de sus lui Dumnezeu, și pe pământ pace, între oameni bunăvoie”. Pacealumii este imnul dumnezeiesc care a răsunat pentru prima dată în noaptea Sfintei Nașteri, dar în același timp și testamentul lăsat de Domnul Hristos lumii în noaptea Sfintelor patimi: „Pace vă las vouă, pacea Mea o dau vouă, nu precum dă lumea vă dau Eu”. Domnul Hristos ne poruncește să avem pace în inimile noastre, pentru că din inimă purced toate gândurile rele, răutătile și omorurile. Dacă inimile oamenilor vor fi curate și stăpânite de pacea lui Hristos, atunci nu vor mai fi ucideri și războiuri, iar în lume va domni pacea care aduce propășire și fericire. Atunci „săbiile se vor preface în fiare de pluguri și lăncile în securi. Nici un neam nu va mai ridica sabia împotriva altuia și nu-și vor mai face războiuri”. Anul trecut s-au împlinit exact două milenii de la lansarea în lume a mesajului păcii. Hristos Domnul a coborât într-o lume plină de

suferințe, de nedreptăți sociale, de războiuri și de mizerie. Nașterea Pruncului Divin, vestită cu multe secole înainte de toți profetii, a redeschis ușa speranței, a adus raze de lumină și de bucurie pe fețele ce-

lor nedreptății. În decurs de două mii de ani, multe generații s-au perindat pe fața pământului, multe lucheruri s-au înnoit pe lume, milioane de oameni luminați de „Lumina cunoștinței” au aflat mângâierea cea adevărată și au dobândit mântuirea. Cu toate că omenirea întreagă s-a înnoit de căldura și lumina Evangheliei lui Hristos, venirea Fiului lui Dumnezeu între oameni n-a dat toată rodirea de care era în stare. Aceasta nu s-a realizat din cauza împietirii inimilor și a voinei oamenilor care au refuzat să primească binecuvântarea. Din acest motiv răutătile de diferite feluri continuă să aducă omenirii nenumărate suferințe și nenorociri. Dacă fiecare dintre noi ne-am deschide inimile, lăsându-L pe Iisus Domnul să se nască în ele cu harul și cu dragostea Sa, fața lumii să schimbe deplin și durerile ar înceta. Omenirea a înaintat cu pași uriași în ultimul timp, atât în privința

beșugului bunurilor materiale, cât și în privința realizărilor tehnice. Dar toate aceste realizări nu sunt suficiente pentru a asigura mulțumirea sufletească, pacea și bucuria de a trăi. Dimpotrivă, de multe ori ele se folosesc spre nenorocirea și pierderea oamenilor. Cu tot progresul timpului nostru, o bună parte a omenirii trăiește încă în mizerie, ducând lipsă de cele mai elementare condiții de viață. Ceea ce ne lipsește acum mai mult este bunătatea, mila și blândețea față de oameni. Toate aceste virtuți nu pot exista fără iubire. Avem, deci, nevoie de iubire! Afirmarea iubirii trebuie să devină imperativul fundamental al zilelor noastre. Iubirea este singura forță care poate salva lumea, pentru că izvorul acestei virtuți este Dumnezeu, iar „Dumnezeu este iubire” (I Ioan 4, 18). De peste veacuri răsună porunca Sfântului Apostol Pavel: „Îmbrăcați-vă dar, ca aleși ai lui Dumnezeu sănă și prea iubiți, cu milostivirile îndurării, cu bunătatea, cu smerenie, cu blândețe, cu îndelunga-răbdare, îngăduindu-vă unii pe alții și iertând unii altora, dacă are cineva vreo plângere împotriva cuiva; după cum și Hristos v-a iertat vouă, așa să iertați și voi. Iar peste toate acestea, îmbrăcați-vă întru dragoste, care este legătura desăvârșirii” (Col. 3, 12-14).

Nașterea Fiului lui Dumnezeu din Fecioara Maria și de la Duhul Sfânt, este iubire și dar al lui Dumnezeu pentru noi, prin care începe era cea nouă, era cea de la Hristos.

Să fim recunoscători Părintelui Cereș pentru acest dar infinit de prețios. Să ne schimbăm din temelie sufletele spre tot lucrul bun, acum când ne aflăm la începutul noului secol și mileniu și să ne înfrumusețăm ființele cu podoaba nestrițăcioasă a virtuțiilor și a faptelor bune. Pruncul Sfânt să se sălăsluiască în inimile noastre și să conducă pașii noștri în noul mileniu ca într-o eră nouă, care să fie pentru toți oamenii, indiferent de rasă, limbă sau stare socială, era credinței, a păcii adevărate și a dragostei.

Hristos Domnul să ne asculte întru necazurile noastre și în durerile noastre, dăruindu-ne mânăgâierea și să ne sfîntească întru bucuriile noastre.

Să ne supunem Iubirii pentru ca să fim cu desăvârșire liberi, și pentru ca să putem rosti cu vrednicie sfântul salut:

HRISTOS S-A NĂSCUT!

Pr. Ionel MĂLAIMARE

VIZITA CANONICĂ A P.S. SALE DR.DANIEL STOENESCU ȘI ADMINISTRATOR AL EPISCOPIEI ORTODOXE ROMÂNE

In parohia Alibunar anul bisericesc a fost inaugurat prin vizita canonica a P.S. Sale dr. Daniil Stoenescu Partoșanul, arhieku - vicar al Mitropoliei Banatului și Administrator al Episcopiei ortodoxe române de Vărșet, în ziua de duminică, 2 Septembrie a.c.

La orele 9 dinăuntru clopotelor bisericii străbune și sunetele armonioase ale fanfarei din loc, condusă de Nicolae Ciura, au anunțat sosirea distinsului oaspete. P.S. Sa a fost întâmpinat de Pr. Ionel Mălaimare, paroh, Prot. Andrei Turcoane, inspector eparhial, Pr. Ionel Mojic din Sân-Mihai și diaconul Emanuel Mojic. Întâmpinarea festivă s-a desfășurat pe impozantul platou din fața Sfântului lăcaș cu participarea copiilor și a tinerilor din parohie, îmbrăcați în prefrumoasele costume naționale și în prezența multor credincioși din Alibunar, Sân-Mihai, Seleuș, Vărșet, Torac și din alte parohii. P.S. Sa a fost însoțit de P.Cuv.Longhin Muncean. Exprimând bucuria personală și a întregii comunități, Pr. paroh Ionel Mălaimare s-a adresat Chiriarhului cu următoarele cuvinte:

„Prea Sfințite Părinte Episcop, Prin purtarea de grijă a Părintelui cerești ați venit în fruntea Episcopiei noastre de Vărșet, în primul an al noului secol și mileniu. Tot providența divină a rânduit ca instalarea P.S. Voastre să aibă loc la sărbătoarea Intrării Domnului în Ierusalim, sărbătoare la care întreaga creștinătate cântă împreună cu pruncii de odinioară: *Binecuvântat cel ce vine întru numele Domnului*. Venirea P.S. Voastre în Parohia Alibunar, acum când ne aflăm în prima duminică a anului bisericesc, este pentru noi creștinii de aici, tot un act providențial, care are menirea de a aduce comunității noastre o adevărată înnoire și întărire spirituală.

Mulțumindu-Vă cu profundă recunoștință pentru că ați binevoit a coborâ la noi, Vă dorim din tot sufletul bun venit în fruntea Episcopiei noastre și mijlocul parohiei noastre. Vă dorim, deosemenea, clipe de aleasă bucurie și deplină mulțu-

mire sufletească, aici la Fântâna lui Iacob. Această denumire simbolică prin care P.S. Voastră a binevoit a onora Sfânta noastră biserică și parohia Alibunar, cu prilejul scurtului popas făcut la noi în a doua zi de Paști, ne face cinste și ne îndeamnă să sporem în sufletele noastre apă cea vie, harul Domnului nostru Iisus Hristos, spre cunoștința dumnezeiștilor scripturi și spre o viață creștinească autentică, în duh și în adevăr.

Asigurându-Vă de sincerul nostru devotament și de dragoste deplină, ne rugăm Părintelui cerești cu aceleași cuvinte prin care pomenim numele P.S. Voastre la fiecare serviciu divin, începând cu duminica Florilor din acest an: *Întai pomenește Doamne pe Prea Sfințitul Episcopul nostru Daniil, pe care-L dăruiește sfintelor Tale biserici în pace, întreg, cinstit, sănătos, îndelungat în zile, drept învățând cuvântul adevărului Tău*.

După terminarea cuvântului de întâmpinare cele două coruri, cel bărbătesc și corul de tineret, intonau puternic imnul arhieresc în timp ce P.S. Sa, preoți slujitori și credincioșii intrau în Sfântul lăcaș pentru începerea Sf.Liturgiei arhierești. Răspunsurile liturgice au fost date de corurile amintite mai sus, fiind dirijate de Iosif Gean și Zaharia Bârnea. În cadrul Sf.Liturgiei Arhierești a fost hirotonit întru preot pe seama parohiei Toracul Mic, Tânărul diacon Emanuel Mojic. Tot cu acest prilej, la momentul potrivit a

avut loc hirotonirea intru iconom stavrofor a Pr. paroh Ionel Mălaimare.

PARTOȘANUL, EPISCOP-VICAR AL MITROPOLIEI BANATULUI DE VÂRŞEȚ ÎN PAROHIA ALIBUNAR

Prea Sfințitul Daniil s-a adresat credinților cu o cuvântare deosebit de edificatoare, spunând printre altele:

„De la Domnul a fost aceasta și este lucru minunat în ochii noștri. Acestea sunt cele mai frumoase cuvinte ale Evangheliei de astăzi. De la Domnul a fost aceasta ca în ziua aceasta să aibă loc această vizită canonica și să se săvârșească această Sf. și dumnezeiască Liturghie, aici în biserică din Alibunar, la începutul unui nou an bisericesc... De la Domnul a fost aceasta, ca Sf. Sionod al bisericii ort. române să hotărască ca parohiile românești de aici să fie

incorporate în Sf. Episcopie Ort. Română de Vârșeț... De la domnul a fost aceasta ca să săvârșesc aici în biserică din Alibunar, prima Taină a Hirotoniei din viața mea și din activitatea mea de arhier, răspunzând chemării lui Dumnezeu Tânărul Emanuil Mojic spre a fi hirotonit preot pe seama parohiei Toracul Mic. Toate acestea de la Domnul s-a făcut, ca astăzi să fim aici credincioși din parohiile Alibunar, Sân-Mihai, Seleuș, Toracul Mic și din alte parohii românești sau mixte. De la Domnul a fost aceasta, să auzim cuprinsul și să înțelegem cuvintele Sf. Evangheliei de astăzi, pilda despre lucrătorii viei”.

În continuare P.S. Sa a făcut tâlcuirea amănunțită a pericopei evanghelice dumnicale, iar în încheiere a mai spus printre altele: „Să ne ferim de păcat, pentru că păcatele sunt pricina multor răuțăți și nenorociri... să deosebim binele de rău, lumenă de întuneric și să ne întoarcem spre Dumnezeu pentru că Dumnezeu este salvarea noastră. Piatra din capul unghiului a vieții noastre să fie Iisus Hristos, a familiei, a școlilor, a societății... preocuparea noastră cea de fiecare zi să fie rugăciunea, cetearea Sf. Scripturi, viața virtuoasă”.

La sfârșitul cuvântării, P.S. Sa a mulțumit pentru invitația făcută exprimându-și bucuria pentru numărul mare de credințioși prezenți la Sf. Liturghie arhierească, adresând tuturor îndemnul de a ajuta biserică străbună și de a păstra credința dreptmăritoare, „pentru ca toți de acum înainte să fim mai buni și să ne aducem aminte de această zi minunată”.

La sfârșitul Sf. Liturghie Pr.paroh Ionel Mălaimare s-a adresat Chiriarhului cu o cuvântare care a fost exprimată recunoștință și bucuria de a-l fi avut pe P.S. Daniil în mijlocul parohiei, fiind prezentat și un raport parohial. În cuvântarea sa preotul paroh a spus printre altele: „Emoția noastră este sporită de harul divin pogorât în sufletele noastre prin slujba Sf. Liturghie arhierești, oficiată de P.S. Voastră înconjurat de soborul de preoți, de cuvântul edificator de învățătură, de Sf. Taină a hirotoniei a Părintelui Emanuil Mojic pe seama parohiei Toracul Mic, și nu în ultimul rând de slujba hiroteziei smerenie mele intru iconom stavrofor. Mulțumindu-Vă cu profundă recunoștință pentru distincția acordată, mărturisesc înaintea lui Dumnezeu și a P.S. Voastre, că primesc această distincție cu adâncă smerenie și cu sufletul plin de emoții și bucurie duhovnicească, bucurie pe care o împart cu credincioșii care îmi sunt încredințați spre păstorire, și cu convingerea că distincția primită în această zi fericită, le aparține și credincioșilor mei în aceeași măsură”.

Apoi preotul paroh a înmânat P.S. Sale un cadou cuvincios în semn de profund respect și dragoste deplină.

Vizita canonica a P.S. Daniil s-a încheiat cu o agapă creștinească.

CRONICAR

*Nevinovăția trebuie să fie în gând, iar curăția în inimă.
(Toma de Kempis - Urmarea lui Hristos)*

TEMELE ICONOGRAFICE HISTOLOGICE

- Închinarea păstorilor și regilor-

În pictura barocă, precum și în teologia sholastică, Hristos a fost tălmăcit cu tendința pronunțată spre umanizarea figurii lui dumnezeiești. Acestei concepții a fost subordonată aproape întreaga tematică iconografică care s-a ocupat de viața lui pământească, iar patimile de răscumpărare ale lui Iisus au fost pronunțate încă de la prima scenă, dedicată intruchipării, culminând prin scena finală a răstăgnirii. În primul rând, baroul îi atribuie lui Iisus rolul salvării omenirii, iar în loc de arbitru se evidențează ca răscumpărătorul îndurător, prin a cărui intermediu s-a făcut împăcarea dintre Dumnezeu și om. În chenarele mai largi ale barocului european, s-a ajuns la popularizarea temelor din copilăria lui Iisus, teme iconografice, care au avut ecou și asupra artei bănățene.¹

În concordanță cu tălmăcirea despre umanizarea lui Hristos, a fost remodelată și scena nașterii lui, pictată ca intruchiparea adolescentului. În arta barocă, ea a devenit nu numai pretext pentru interpretările dogmatice complexe ci și loc pentru pronunțarea emoțională a maternității Maicii Domnului. Caracterul idilic baroc al pioșeniei copilăriei lui Iisus, introduce în pictură o altă tălmăcire a Sfintei familii, în care, pe lângă Maica Domnului, și Iosif primește un

loc însemnat. Indiferent că în ortodoxie nu există urme de pioșie dedicată numai lui Iosif, el se întâlnește cu regularitate, nu ca simplu observator, ci ca unul din actorii copilăriei lui Iisus. În scenele iconografice dedi-

Ioan Zugravul,
Maica Domnului cu Iisus

cate nașterii lui Iisus, el este pictat lângă Maica Domnului, iar în compoziția Fuga în Egipt, ca ocrotitor al sfintei familii. La tălmăcirea emotivă a scenelor din copilăria lui Iisus, în mod aparte a influențat poezia populară barocă, dedicată ciclului sărbătorii Crăciunului.²

Umanizarea chipului lui Iisus și prezentarea emoțională a scenelor din viața lui pământească, nu au eliminat bazele complexe baroce, atât de importante pentru sholastica respectivă.

Umanizarea și emoționalizarea au evidențiat sensul jertfelnic a intruchipării lui Iisus, iar nașterea lui Iisus a necesitat o simbolică liturgică complexă, a cărei tălmăcire este legată de intruchipare și euharistie. Păstorii și împărații de la răsărit apar ca prototipele societății bisericești, a lumii ortodoxe care vin să se închine păinii cerești.³

În tratatele polemice timpurii opertune catolicismului, biserică ortodoxă a apărut prin scena Nașterii lui Iisus învățătura despre pâine ca o dădătoare de viață, respingând, totodată, tălmăcirile bisericii apusene care prin această temă propagă învățătura despre cuminicarea numai într-o formă. Pe de altă parte, Închinarea regilor a primit o semnificație dumneziească, regală și de răscumpărare în actul de intruchipare a lui Iisus.

Prof.dr. Adrian NEGRU

NOTE:

1. Respectarea copilăriei lui Iisus a fost una din noile credințe populare care au apărut în artă după reformele post-tridentale. Vezi: J.B.Knipping, *Iconography of the Counter Reformation*, 109-119;
2. М. Тимотијевић, *Светлоснјак као симбол на представама Христовог рођења у уметностим XVIII века*, Свеске ДИУС (1986), 28-39;
3. Această tălmăcire pleacă de la versurile din evanghelie *Eu sunt pâinea care a coborât din cer* (Ioan - 6,51), fiind mai departe dezvoltată prin tălmăcirea cuvântului *Vitleem ca domus panis*.

COLINDELE

În pragul Sfintelor sărbători de iarnă

*„Din an în an sosesc mereu
La geam cu Moș Ajun
E ger cumplit și drumu-i greu
Da-i obicei străbun”.*

Colindele sunt texte rituale cântate la sărbători creștinești, închinat Crăciunului și Anului Nou. Originea lor se pierde în vechimile istoriei poporului nostru. De-a lungul secolelor s-au îmbogățit și au căpătat o mare varietate.

Colindele degajă atmosfera de sărbătoare și buna dispoziție cu care noi, români, de toate vîrstele, îndeosebi populația satelor, fiindcă „la sat s-a născut veșnicia” întâmpinăm și trăim Sărbătoarea Nașterii Domnului și Anul Nou.

Copiii merg pe la gospodăriile oamenilor în noaptea de 24 decembrie sau în dimineața lui 24 decembrie și cântă colinde.

Prin conținutul și diversitatea lor, prin felul în care se cântă, colindele exprimă bogăția sufletească a poporului, obiceiurile și datinile sale.

Ele n-au fost uitate niciodată, deoarece fac parte din zestrea străbună a neamului nostru.

*„Noi umblăm și colindăm,
Obiceiul ni-l păstrăm”.*

Și iată că e luna decembrie, noi ne găsim în pragul Sfintelor sărbători și e vremea colindelor și a zilelor mari, când sufletele și casele oamenilor sunt cuprinse de bucuria acestei taine, când Biserica prin cântările și slujbele ei sfinte vestește lumii marea minune a Nașterii Domnului, când copiii cu brațele deschise, cu sufletul curat și cu gânduri tandem întâmpină Crăciunul, arătând astfel că Nașterea Domnului departe de a se pierde în timp, ea trăiește în amintire creștină, se actualizează și mereu se reînnoiește pe pământ în peștera din Betleem ca și în fiecare colibă de închinător lui Hristos.

„Satul colindelor, colindătorilor...

*Mă strigă mama acasă,
în pragul cald al unei lămpi,
al steliei vestind sărbătoarea,
mă strigă mama acolo în prag.”*

Sărbătoarea copilăriei noastre, Crăciunul, însuflătește întreaga fire, aduce bucurii neasemuite, pe care noi le purtăm peste ani ca pe o dulce comoară.

Și atunci în pragul Sfintelor sărbători pe pământ coboară pacea prin colind, căci în noptile marilor praznice nimici nu doarme, fiindcă cetele de colindători vestesc nașterea Domnului și urează gospodarilor, dragoste, credință, iubire, prosperitate, sănătate și viață lungă.

*„Colindă nu-i mai multă,
Să trăiască cine-ascultă.
Sus, la cer, o înălțăm,
Jos, la gazde o-nchinăm.*

*Sus, mai sus v-am înălțat,
Ce-am știut noi i-am urat.
Rămâi om bun sănătos,
C-ai fost gazdă lui Hristos”.*

Colindele. Toate încep sub zăpezi pe o cărare a magilor, cu „sania zburând”, mama împletind colaci și aruncându-i în cuptor, mireasmă dulce și amară de Iisus născându-se în iesle și atunci vocile calde și vesele răsună și colindul vechi de când e lumea pătrunde în casele noastre în sufletul nostru, făcându-ne să trăim clipe de revelație.

*„Si-auzi! Răsar cântări acum,
Frânturi dintr-o colindă
Si vin mereu, s-opresc în drum
S-aud acum în tindă.
Si până nu tăceau la prag,
Noi nu vorbeam nici unul -
Sărac ne-a fost, dar cald și drag
În casă-ne Crăciunul”.*

Nu fuseră niciodată furate colindele. Se credea că ei le furaseră. Unui om îi poți fura totul, dar nu-i poți fura visele, credința, lacrima, dragostea de părinti și bunici, veșnica aşteptare a îngerului care cu crengi vine și-ți mângâie sufletul.

*„Cad fulgii mari încet zburând,
Si-n casă arde focul,
Iar noi pe lângă mama stând*

*De mult uitarăm jocul, căci,
Îngerii albi cântau pe sus
Cu flori de măr în mână”.*

Supărările și necazurile dispar, căci e vremea colindelor, a păcii lăuntrice, când ne întoarcem la vatra fericirii cu colindeț de clopoție, la casa copilăriei, la noptile de vrajă.

*„Du-te, du-te, Moș Crăciune...
De nu și-i fi peste mâna treci
și pe la casa noastră,
Biata mamă-ngândurată,
azi e singură la masă,
Tu măcar o raza-n suflet îi trimite
pe fereastră,
Când vezi neatins și vinul și colacul
pe masă”.*

Și astfel cetele de Colindători venite parcă dintr-un univers magic, alungă supărările și necazurile, neîmplinirile și cântă nașterea Domnului, pe la casele oamenilor, „boierilor mari”,

*„La fiecare casă,
Se-aud colindători,
Colinda lor frumoasă
Răsună până-n zori,
Răsună înspre seară
Al clopotului cânt,
Căci vine, vine iară
Iisus pe acest pământ”.*

sau:

*„Sculați, sculați boieri mari
Cristos s-a născut
Sculați voi români plugari
Cristos s-a născut”.*

În orele târzii, copiii au traistele pline se întorc spre casele lor, colindul încetează și pacea coboară pe pământ

*„Si când târziu ne biruie
Pe vatra caldă somnul,
Prin vis vedeam tot florii de măr
Si-n fațe mic pe Domnul”.*

Persida GHERGHA, prop.

*Pentru Iisus să-i iubești pe toți, iar pe Iisus să-l iubești pentru El însuși.
(Toma de Kempis - Urmarea lui Hristos)*

TABĂRA INTERNAȚIONALĂ „CIRIC” EDIȚIA XII, IAȘI 2001

A fugit David, de împăratul Saul, în Gat la regele Achiș și s-a prefăcut nebun în fața lui, umblând în mâini lăsat să-i curgă bale pe barba, scria pe uși. Și a zis Achiș: „Nu e aceasta David căruia îi cântau: Saul a biruit mii, iar David zeci de mii”

(I Reg, 21, 13., Ps. 90,7)

La deschiderea taberei m-au rugat cei din Jugoslavia, să vorbesc eu, fiind nu mai deștept ci cu părul nins și am zis în cuvântarea mea; Î.P.S. Daniel al Moldovei și Bucovinei la acest pelerinaj am fost chemat de moaștele sfintilor din Moldova, a voievozilor Moldoveni și a geniilor căturari Eminescu, Enescu, Ciprian Porumbescu, Kogălniceanu, Sadoveanu, să învățăm din faptele lor, din vitejia lor, dar aveți și dumneavoastră ce învăța de la noi, răbdarea, diplomația și păstrarea credinței noastre în Dumnezeu.

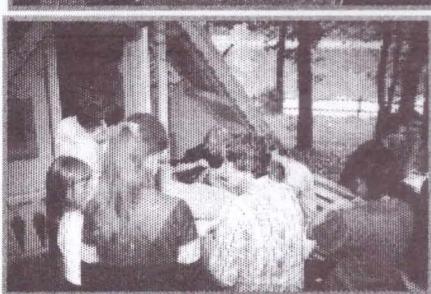
Un părinte monah Tânăr îmi zicea că se va duce la mănăstirile din Rusia, L-am întrebat „Ai trăit părinte în țară străină și cunoști culorile, albul nu e alb ci negru și viceversa.”

În tabăra de la Cricic au fost români din Ucraina, R.P. Moldova, Transnistria și noi din Serbia. Toți vorbeam aceeași limbă și zicea dr. Vlad Bejanu că nu vede nici un traducător să traducă din sărbă, transnistriană, basarabeană în limba română.

Erau niște fetițe mici și băieți de la nouă ani până la cea mai mare de 13 ani și, de origine din Basarabia orașul Nisporeni. Acești mici „minuni” în număr de 12, cum i-am numit apostoli, erau conduși de profesorul de muzică Gheorghe Teșcurianu și fiul dumnealui dr. Nicolae Teșcurianu. Aveau un program de cântece compuse de domnul prof. Teșcurianu și să amintesc numai unele: „Noi avem un plai și-o țară”, „Strămoșilor le spuneau daci”, „Limba mea română”, „Țara Moldovenilor”, „Nisporeniul e plaiul meu”. Aș dori să amintesc pe cea mai mică coristă și vreo cățiva băieți: Veronica Spătaru 9 ani, Victor Tulbure 10 ani, Enache Lidia 10 ani și cea mai mare, Cojocaru Cristina 13 ani.

Micuții Nisporeni erau foarte disciplinați și ziceau că apostolii fără care au supus un imperiu Roman imens, iar ei cu cântecul o să facă unirea Basarabiei cu țara mamă.

S-au făcut excursii la palatul lui Vasile Alecsandri de la Mircea, la palatul Ruginoasa al domnitorului Alexandru Cuza Vodă, Mănăstirea Văratic, unde se găsește mormântul lui Veronica Micle cu un bust nespus de frumos. La mănăstirea sus amintită se găsesc bucăți a Sf.

Ap. Toma, a lui Simeon Zelotul, Maria Magdalena, Sfânta Cruce din Ierusalim, Sf. Gheorghe, Sf. Mina, Teodor Tiron, Haralampic, Sf. Marina, Onufriic, Gheorghe Hozevitul, Maria Egipteanca, 14 prunci uciși de Irod, Grigorie de Nyssa, Sf. Damian și Cosma fără arginți, Ermolaic, Sf. Longhin Sutașul și Sf. Sinaid

și Raid. S-a vizitat cetatea Neamț și la toate acestea era câte un ghid foarte bine pregătit. La poalele cetății se găsește casa Veronicăi Micle. Ceea ce îmi pare rău e faptul că nu toți au știut să viziteze Sf. Biserică a palatului Ruginoasa în care se găsesc moaștele fiilor și a mamei Domnitorului.

La Piatra Neamț în Biserică Sf. Ioan ridicată de Ștefan cel Mare la 1497, în naosul mănăstirii pe stânga am văzut o icoană cu fața Sfântă a Domnului nostru Iisus Cristos fotografiată de pe Sf. Giurgiu din Torino, de mărime naturală în alb negru, mai bine zis o umbră de culoare gri deschisă. Eu am văzut Sf. Mormânt al Domnului din Ierusalim dar să fi față în față cu Dumnezeu, te cuprinde un fior și mâinile singure se închină Celui ce ne-a zidit.

Programul manifestării culturale Unitatea Românilor de pretutindeni Fundația culturală „Ginta latină” Iași 2001, ediția XII-a, cu un program bogat în care copiii precum și tinerii adulți puteau învăța să facă tapiterii, măști, oale, țesături de război, icoane bisericești și pe lângă toate învățau și dansuri populare românești.

La fiecare atelier erau oameni specialiști care explicau participanților cum se pregătește materialul pentru icoane, mai ales învățau numirea uneltelor pentru țesut.

Ultima zi a taberei internaționale a decurs în jurul focului cu cântece și jocuri și cu lucrarea profesorului Alexandru Cocanu tabăra s-a încheiat.

În timp și spațiu

MÂNĂSTIREA PÂNGĂRAȚI

Mânăstirea Pângărați se găsește în apropierea orașului Piatra Neamț. Ridicată de Alexandru Lăpușneanu la 1560. Are o capelă la subsol ca ceva neobișnuit la mânăstiri. În jurul mânăstirii acum 400 de ani erau câteva sate cu școli monahale. Mânăstirea era închinată Sf.Munte Athos și avea multe averi. Domnitorul Cuza Vodă a împroprietărit pe țărani cu pâmântul mânăstiri și sfinții monahi au blestemat familia domnitorului, fiindcă era un păcat mare să înstrâinezi bunurile Sfintelor Mânăstiri. Acest blestem l-a urmărit pe Domnitorul Cuza, fiindcă unul din fii lui s-a sinucis iar Alexandru Cuza s-a stins din viață în Germania. Soția lui, Doamna Elena își petrecea timpul în capitala Franței divorțată de soț. E înnormântată la Solești împreună cu mama ei. În palatul Doamnei Elena din Solești când l-a vizitat acum două, trei decenii era făcut într-o școală pentru ucenici.

Mânăstirea Pângărați în 1914 a fost făcută depozit de arme, iar în 1948-1950 transformată în închisoare pentru deținuții politici partizani și legionari, care se luptau împotriva regimului comunist în munții Neamțului.

Am vizitat beciul mânăstirii care servea acum câteva decenii ca închisoare. Ea avea un corridor lung de 60 de metri și cu o temperatură și un mucegai de îngheță de frig vara. Eu l-am vizitat în luna august, anul curent.

Coridorul acesta se termină cu un zid gros de beton, după care se zice că se găsesc cadavrele neîngropate ale foștilor deținuți. Acest corridor al beciului merge pe sub pământ până la mânăstirea Bisericii.

Pe partea stângă a beciului, corridorului, se găsesc mai mult de zece celule ale închisorii de o mărime de cca 2 x 4 metri.

Iată câteva nume ale deținuților din celula patru: Stan Enc, I.Gavrilă, N.Moroșanu, Nae Noroc, V.Mocanu și un oarecare Zaharia care scria ca stat 5 zile.

Celula nr. 9.: Dogaru Vasile și încă alții dar care nu se mai pot citi din cauză că s-a desprins tencuiala zidului din cauza gresiei.

CÂND AM PLECAT DE-ACASĂ

De acasă când am plecat
A fost iarnă și-o înghețat
O înghețat și afară o nins
Părintii pe mine m'au plâns.

La toți mâna le-am sărutat
Și pe toți i-am rugat
Că de li-oi fi greșit vreodată
Din partea lor să fiu iertată.

Dar Taica meu o zis aşa:
Să trăiești nepoata mia,
Mor și nu te-oi mai vedea.
Iar mie nu mi-o păsat
Am pus ochi'n jos și am plecat.

Dar în corridor când am ieșit
Maica mia m'o sprijinit,
Maica mia zicea aşa:
O, baș pleci fiică mia!
Dar eu i-am răspuns: da,
Maica mia când auză
Cu pumni în cap își dădea
Și plângea și suspina.
Dar mie nu mi-o păsat,
Puiu de mână am luat
Și la gară am plecat.

Dar în deal când am ajuns,
Tata meu aşa o zis:
Stai, fata mia, te uită roată
Căci când vei veni vreodată,
Multe aici s'or schimba
Să-ți cunoști poteca ta.
Dar eu roată m'am uitat
Și nici astă nu mi-o păsat,
M'am întors și am plecat.

Iar când trenu o venit
De mama mia m'am despărțit
Și în tren când mă suiam
Capul'napoi înțoarceam,
Pe mama mia o vedeam
Cum plângea și tremura
Și după tren se uita.

Dar nici de aasta nu mi-o păsat,
Am întors capu' și am plecat.

La Belgrad când am ajuns
La gara a de sus
Și în tren când m'am suit
De tata meu m'am despărțit,
Și pe el l-am sărutat
Și pe el eu l-am rugat
Căci de i-oi fi greșit vreodată
Din partea lui să fiu iertată.

Tata la mine se uita
Lacrimile îi curgea,
Și din gură o zis: da.
Nici astă nu mi-o păsat
Tot în lume am plecat.

Când am ajuns la Liubliana
Acolo m'aștepta soțul meu
și cumnata mia,
Dar acolo mi-o fost și mai greu
Căci m'am despărțit de puiul meu;
Căci pe unul am luat
Și pe unul am lăsat.
Dar nici de astă nu mi-o păsat,
Mi-am strâns inima și am plecat.

Iar când granița am trecut
Eu în mine aşa am gândit:
Căci visul mi s'o împlinit.
Dar în lagăr când ni-am băgat
Atunci de pacoste am dat.

Toată noaptea nu dormeam
Numa'stam și ascultam;
Căci când miezu'nopții a venit
Carabinierii au pornit.
Pe la ușă ei băteau
Lumia din pat o sculau
În „Mariță” i-o băgat
Și peste graniță i-o dat;
Dar vezi noi mai cu noroc
Nu ni-o dat, am stat pâ loc.

Draga ILIA GEAN

Frații Timoceni după sute și mii de ani își cer drepturile lor, nu o oaltă țară ci să fie recunoscuți ca Români cu toate drepturile celorlalte naționalități minoritare din Iugoslavia. Cer să se asemene Românilor din Banat, ungurilor, rutenilor, etc.

Prin numirea de Român-Valah ei doresc să-și arate originea lor și cer ajutorul nostru în lupta lor, dorința lor, subjugări de secole și milenii. Ei doresc să-și justifice și să arate tuturor că numirea de Valah e aceeași cu numirea de Român. Noi trebuie să fim mândri de recunoștința pe care ne-o arată și nu să ne temem de batjocura cuvântului Valah, fiindcă Valahului Mihai Viteazu i-a cerut să-i dezrobească de otomani atât sărbii cât și bulgarii și grecii.

Nu e acest nume valah înjosire, ci o dovedă a existenței noastre pe aceste meleaguri de mii și mii de ani. De la facerea și plămădirea pământului. Noi nu am venit aici ca barbarii, hunii și neamurile lor și nici ca sclavi ai avarilor.

Nu e nevoie la recensământul din anul viitor să ne declarăm Român-Valah ori numai Român ori numai Valah, să fie fiecăruia după dorință și priceperea lui. Pun întrebarea dacă mâine vomăine nu va mai fi țară numită Iugoslavia, ce vor face ce-i care s-au declarat iugoslavi, no să-și aibă drepturi ca minorități? Iar celor care spun că frații timoceni nu vreau să se declare români le putem spune că și la noi în Banat mulți și-au stâlcit numele și prenumele lor atât ei însuși cât și cei de la matricola.

ANUL NOU 2002 FERICIT! LA MULTI ANI!

Un jubileu modest

„FÄCLIA” A ÎMPLINIT 5 ANI

Fedactia și cititorii periodicului „Fäclia” editat de Biserica Ortodoxă Română din Alibunar, aniversează modestul jubileu: cinci ani de la apariția primului număr al ziarului local (1996-2001).

Exprimându-ne la figurat am putea spune că „Fäclia” este „fiica” prestigiosului nostru săptămânal „Libertatea”. Aceasta menționăm, având în vedere faptul că primele două numere al periodicului alibunărean, au apărut ca supliment ale hebdomoadarului nostru, cunoscut ca accesibil pentru toate evenimentele, mai cu seamă pentru cele din domeniul culturii.

„Fäclia” a apărut pe data de 10 august 1996, cu prilejul marcării centenarului bisericii. De altfel, acesta este primul ziar cu caracter local al alibunărenilor, redactat în limba română și editat de B.O.R., din localitate.

Primul număr a fost întocmit de o comisie numită de Comitetul de organizare al centenarului bisericii iar mai târziu, ziarul a fost redactat de următorii membri permanenti ai redacției: dr. vet **Roman Sfera** (redactor responsabil), pr. **Ionel Mălaimare**, dr. **Adrian Negru**, ing. **Mircea Samoilă**, prof. **Persida Gherga** și juristul **Pompiliu Sfera**.

Ziarul a fost denumit „Fäclia” după ideea dr. vet. Roman Sfera care este și primul redactor responsabil și în această perioadă de timp au apărut 7 numere ale acestui ziar cu formatul A-4, având în total 68 de pagini (4 numere au avut 8 pagini, 1 număr 12 pagini și 1 număr 16 pagini).

Au apărut în total 90 de unități editoriale dintre care: 8 articole cu conținut sacru, 9 articole din domeniul istoriei locale, 11 diverse informații, 2 prezentări de carte, 2 articole cu conținut din domeniul demografiei, 9 schițe de portret ale enoriașilor, 15 articole din istoria artelor plastice și religiei, 5 interviuri, 10 reportaje, 1 articol despre folclorul literar, 1 foileton (în 3 părți), 14 poezii și 3 schițe literare.

Articolele menționate mai sus au fost întocmite de 27 de autori.

Mircea SAMOILĂ

MICRO-PORTRETUL RENATEI

Harul divin al actoriei și literaturii a luat naștere în murmurul nopților de vise al unei fete. Astfel, se pot explica premiile obținute de Renata Mircea din Alibunar, născută în a.1984, care actualmente frecventează Liceul Economic din Alibunar.

La diverse concursuri a cucerit mai multe premii, amintim doar două: premiul doi la concursul de poezie „Buna Vestire” care a avut loc anul curent, la Uzdin și același premiu obținut pentru proză la concursul revistei „Tinerețea” din Panciova, (a.2000).

În continuare redăm un fragment din lucrarea premiată.

CUTREIER PRIN ÎMPĂRĂȚIA CĂRTILOR

(fragment)

„... În momentul când trec pragul unei biblioteci, gândurile mele se alipesc de toți aceia care și-au lăsat operele în rafturile fără de sfârșit ce le ai în față oamenilor. Aici, printre numeroase titluri îți poți găsi un adevărat prieten și confidant.

Și dacă stai bine și te gândești ai putea să inventezi o călătorie imaginară printre versuri și proză, pentru ca aici găsești pe Eminescu și Tolstoi, Nușici și Caragiale, Andersen și Cronin. Toți împreună sunt o imensă familie a cuvintelor.

Astfel, călătorind prin împărăția filelor, mi-am dat seama că aici se găsesc adevăratele comori ale lumii...

BĂIATUL ȘI „FÄCLIA”

(o poveste adevărată)

La sărbătoarea alibunărenilor și hramul bisericii „Adormirea Maicii Domnului”, după ce s-a terminat slujba măreată, părăsem lăcașul sfânt cu câteva numere ale „Fäcliei”. Erau menite prietenilor slovei scrise. De aceea nu m-am bucurat când un puști de vreo zece ani în parc mi se adresa în limba sărbă:

- Nu-mi dați și mie un ziar?
- N-am nici unul în plus, i-am răspuns.
- Vă rog, unchiule, insista băiatul.
- Dar tu nu cunoști limba română, încercam să-l descurajez.
- Tatăl meu știe românește, și-mi va traduce, nu se lasă el.

Măgulit de atâtă insistență am cedat. I-am dat „Fäclia” pe care le-a arătat-o prietenilor care o răsfoiau, stând pe o bancă în parcul Alibunarului.

Copiii sunt minunați, nu?

M.SAMOILĂ

CRĂCIUN ȘI UN AN NOU FERICIT!

LUMEA CĂRTILOR

D-lui **Adrian Negru**, i-a fost tipărită încă o carte interesantă. De data aceasta este vorba de un prestigios manual bilingv (sârbo-român) intitulat „Metodica predării culturii plastice” editat în 2001 la Vârșet.

D-lui **Aurel A. Bojin** din Șabaț (originar din Alibunar) i-a tipărit volumul din domeniul psihologiei intitulat „Ličnost i stres” editat în a.2001 la Vârșet.

ROMAN SFERA

redactor responsabil

ROMAN SFERA

Redacția

dr. Adrian NEGRU, Pr. Ionel MĂLAIMARE,

Mircea SAMOILĂ, Persida GHERGA

Pompiliu SFERA

Culegere computerizată
și prezentarea grafică

Maria Miclea

Tipografia: ROMARK

Țiraj: 300 exemplare

FÄCLIA
PERIODIC AL BISERICII
ORTODOXE ROMÂNE
DIN ALIBUNAR